

ИКОНОМИЧЕСКИ ИЗВЕСТИЯ

Месечно списание на Варненската Търг.-Инд. Камара

Ас. Пѣйчевъ

Тарифи и отстранението имъ върху трафика.

Сточната тарифа и тарифата за възнаграждението на работниците въ нашитѣ пристанища сж едни отъ редицата елементи въ калкулацията на експортнитѣ ни произведения. Още тукъ трѣбва да се подчертае сжществената разлика въ калкулацията на вноснитѣ и тази на износнитѣ артикули. Докато въ първия случай, продажната стойност на стоката се получава като къмъ покупната ѝ стойност се прибавятъ разноснитѣ и печалбата, въ втория случай калкулирането става къмъ продажната стойност т. е. къмъ цената, диктувана отъ международния пазаръ. При постоянни разнѣски, покупната цена на вътрешния пазаръ се движи паралелно съ цената на международния пазаръ — следователно, при намаление на разноснитѣ, по силата на конкуренцията, се получава увеличение въ покупната стойност на мѣстнитѣ произведения. Съ намалението на разноснитѣ, обаче, се постигатъ и други по-далечни задачи. Всѣкому е известно, че сточнитѣ тарифи могатъ да служатъ, като мощенъ лостъ за направлението на трафика. Умѣлотѣ манипулиране съ тарифитѣ, чрезъ създаване на благоприятствени или запретителни такива къмъ или отъ известни пунктове, може като резултатъ да даде отъ една страна едно разпредѣление на вносно-износния трафикъ, въ смисълъ да запази отъ упадъкъ известни центрове, които благодарение на външни причини сж започнали да губятъ търговското си значение, или пъкъ сж застрашени отъ конкуренцията на съседнитѣ тѣмъ чужди градове, като отъ друга страна може да спомогне за запазване националността на производството, да даде направление на транзитната търговия, а сжщо така и за насърчение родното корабоплаване.

Тарифата за възнаграждението на работниците въ нашитѣ пристанища, макаръ и въ по-малкъ размѣръ, оказва сжщо своето влияние върху трафика. Механизиранието на пристанищата, чрезъ снабдяването имъ съ елеватори, ленти, електрически кранове и други технически съоръжения, съ

което се намаляват разноситѣ по товаренето и разтоварването на стоката отъ параходитѣ, има за задача между другото, и привличането на частъ отъ трафика къмъ ония пристанища, които въ това отношение сж останали назадъ. Това отклонение на трафика отъ известни пристанища се прояви особено силно следъ 1929 год., когато започна главоломното спадане въ ценитѣ на аграрнитѣ произведения. Експортѣра при изчисление на своята калкулация, бѣ принуденъ да взема подъ внимание и най-дребнитѣ разходи, и да търси най-късия и евтинъ пѣтъ, за да може успѣшно да се яви на чуждитѣ пазари. Така се появи и проблемата за износа презъ Браила и въпросътъ за денационализацията на нашитѣ земледѣлски произведения, главно зърненитѣ храни.

Преди да пристѣпимъ къмъ разглеждане на тѣзи въпроси, трѣбва да анализираме разноситѣ свързани съ пристигането и товаренето на зърненитѣ храни въ черноморскитѣ ни пристанища.

Тарифата на преносната служба въ нашитѣ пристанища, смѣтната като елементъ въ калкулацията на нашитѣ експортни артикули, освенъ че е сравнително висока, но е и една неопредѣлена и непостоянна величина. Фирмитѣ-износители съ седалища вънъ отъ пристанищнитѣ градове, рѣдко могатъ да иматъ ясна представа за точнитѣ фобни разноси. На пръвъ погледъ това твърдение може да изглежда странно, като се има предвидъ, че тарифата съдържа точно опредѣлени числа и данни, които не трѣбва освенъ да се прибавятъ къмъ калкулацията на експортнитѣ произведения.

За натоварването на единъ тонъ зърнени храни се е събирало въ Варненското пристанище следната такса:

	1935 г.	1925 г.
а) разтоварване отъ вагонъ на стифъ	36 лв.	40 лв.
б) за натоварване отъ стифъ на кола	23 „	25 „
в) за кола отъ стифъ на параходъ	30 „	32 „
г) за натоварване отъ кола въ параходъ	19 „	20 „
Всичко за хамалие и кола	108 лв.	117 лв.
5% върхнини	6 лв.	6 лв.

Всичко 114 лв. 123 лв.

или едно намаление спрѣмо 1925 год. отъ 5.7%.

Презъ сѣщитѣ години срѣднитѣ цени франко Варна на нѣкои зърнени произведения бѣха следнитѣ:

за 100 килограма

	1924/25 год.	1934/35 год.	намаление спрѣмо 1924/25 год.
царевица	382.57	180.90	53%
ечемикъ	420.28	268.20	36%
бобъ	505.70	331.90	34%

При грамадното спадане въ ценитѣ на земедеѣлскитѣ произведения естествено е, че не можеше да се очаква паралелно спадане и въ различнитѣ разноски. Намалението въ пристанищнитѣ тарифи обаче, бѣ твърде малко. Експортѣора поставенъ между конкуренцията и международнитѣ ниски пазарни цени, бѣ принуденъ да търси нови модуси за съкращение на своитѣ разходи.

Покупкитѣ въ страната почнаха да ставатъ при условие да бъдатъ предавани въ Варна въ деня на пристигането на парахода, като по такъвъ начинъ товаренето става направо отъ вагонъ на параходъ. Така реализираното известно съкращение въ разноскитѣ става обаче, за смѣтка на други неудобства. Периодическитѣ вагонни кризи, вследствие недостатъчния вагоненъ паркъ и съвпадането на усиления износъ на зърнени храни съ този на гроздето, станаха обикновено явление, тъй като отъ една страна гаровитѣ търговци, въ желанието си да иматъ на време отпуснати вагони, се принуждаваха да товарятъ преждевременно и да се обременяватъ съ денгуби, а отъ друга страна, при закъснение на параходитѣ, сжитѣ вагони се задържаха отъ експортѣоритѣ.

По тѣзи причини тази година се наложи въвеждането на една единна такса отъ 80 лв. на тонъ, която се събира независимо отъ това дали стоката ще мине презъ стифа или ще се даде на право отъ вагонъ на параходъ.

Тази единна такса освенъ удобството, което съставлява за експортѣора при изчисление на своята калкулация, представлява и едно намаление отъ 26% спрѣмо старата тарифа.

По-горе споменахме, че експортѣорътъ търси най-евтиния пътъ по който стоката му може да бѣде натоварена на парахода. Въ случая, най-големото и важно перо въ неговитѣ разноски се явява навлото по желѣзницитѣ. При износа на зърнени храни, кждето се борави съ грамадни количества, една разлика отъ 30-40 лева на тонъ, което фактически представлява само 3-4 стотинки на кгр., е въ състояние да принуди експортѣорътъ да предпочете по-евтиния пътъ. Колкото по-евтинъ и по масовъ е артикула, толкова по лесно малкитѣ разлики въ навлата могатъ да оказватъ влияние върху направлението на трафика.

Съ поевтиняването на земедеѣлскитѣ произведения, българскитѣ експортѣори се видѣха принудени да насочатъ една частъ отъ износа презъ Дунава. Натоваренитѣ въ крайдунавскитѣ градове шлепове съ български произведения се отнасятъ въ Браила, кждето се товарятъ на параходи и то обикновено подъ ромънски етикетъ. Понеже въ случая възниква въпроса за денационализирането на нашето производство, ще се постареемъ да направимъ бѣгло една калкулация за износа на тѣзи произведения презъ Варна и презъ Браила.

Главниятъ пера, които трѣбва да се разгледатъ, сж навлата на желѣзницитѣ и разноснитѣ свързани съ натоварването на стоката.

Видѣхме вече, че за натоварване на зърнени храни и вари-ва отъ вагонъ презъ стиѣ на парахода въ варненското пристанище се събираше до преди нѣколко дена по 114 лв. на тонъ.

По дунавскитѣ пристанища се събиратъ приблизително следнитѣ такси:

товарене на шлепъ	20—25 лева на тонъ
шлепъ фобъ Браила	75—80 „ „ „
всичко	95—105 лева на тонъ

или срѣдно около 100 лева на тонъ.

Тази сума отъ 100 лева на тонъ включва всички разноси по разтоварването на стоката въ дунавското пристанище отъ вагонъ на шлепъ, превозването и натоварването ѝ на параходъ.

При изчисление на разноснитѣ презъ Браила трѣбва да се има предъ видъ, че навлото Браила-Анверсъ е около 2 шилинга по-скъпо отколкото Варна-Анверсъ. Тѣй като обаче, сюрвейанса събира по-малка такса въ Браила, тази разлика се намалява фактически на около 20—30 лв. на тонъ.

Навлата къмъ Варна (включително намалението) и къмъ дунавскитѣ пристанища, отъ нѣкои станции, сж следнитѣ:

за 100 кгр.

Сѣново-Варна	а) 16.74 Сѣново-Русе	а) 8.2
	б) 17.55	б) 8.8
Ветово-Варна	а) 17.19 Ветово-Русе	а) 7.1
	б) 18.26	б) 7.5
Г.-Орѣховица-Варна	а) 19.71 Г.-Орѣховица-Русе	а) 13.9
	б) 20.70	б) 14.7
Ч. Брѣгъ-Варна	а) 25.65 Ч. Брѣгъ-Орѣхово	а) 13.3
	б) 27.—	б) 13.9

По тарифа а) се събира навло за царевица, ечемикъ, овесъ и юспе, а по тарифа б) — за жито, фий, бобъ и леща.

Като прибавимъ и разноснитѣ по натоварването на стоката отъ вагонъ на параходъ, получваме следната приблизителна калкулация за износа презъ Варна и презъ Браила.

	Презъ Варна за 1 тонъ	презъ Браила за 1 тонъ
Отъ Сѣново		
Наvlo до Варна	167.40	Наvlo до Русе 82.—
отъ вагонъ на пара- ходъ	114.—	товарене на шлепъ 25.—
	281.40	шлепъ фобъ Браила 75.—
	202.—	разлика въ навлото 20.—
		202.—

разлика отъ 79.40 лв. на т. въ по-вече презъ Варна.

Отъ Ветово

Навло до Варна	171.90	Навло до Русе	71.—
отъ вагонъ на пара-		товарене на шлепъ	25.—
ходъ	114.—	шлепъ фобъ Браила	75.—
	<u>285.90</u>	разлика въ навлото	<u>20.—</u>
	191.—		191.—

разлика отъ 94.90 лв. на т. въ по-вече презъ Варна.

отъ Гор. Орѣховица

Навло до Варна	197.10	Навло до Русе	139.—
отъ вагонъ на пара-		товарене на шлепъ	25.—
ходъ	114.—	шлепъ фобъ Браила	75.—
	<u>311.10</u>	разлика на навлото	<u>20.—</u>
	259.—		259.—

разлика отъ 52.10 лв. на т. въ по-вече презъ Варна.

отъ Червенъ Бръгъ

Навло до Варна	256.50	Навло до Орѣхово	133.—
отъ вагонъ на пара-		товарене на шлепъ	25.—
ходъ	114.—	шлепъ фобъ Браила	75.—
	<u>370.50</u>	разлика на навлото	<u>20.—</u>
	253.—		253.—

разлика отъ 117.50 лв. на т. въ по-вече презъ Варна.

Свършено ясно е, че при наличността на тѣзи данни, по-евтиния пжтъ презъ Браила ще бжде винаги предпочитанъ при износа на обезцененитѣ зърнени произведения. При констатирането обаче, на единъ фактъ, който се явява въ ущърбъ на народното ни стопанство, трѣбва да се търси съответното противодействие.

Много пжти се е повдигалъ до сега въпроса за механизирването на черноморскитѣ ни пристанища, съ огледъ да се намалятъ разносикитѣ при претоварването на стоката. Превителственигѣ срѣди сжщо не сж индиферентни къмъ този въпросъ. Липсватъ обаче, срѣдства. Докато се намѣрятъ срѣдствата, все пакъ трѣбва да се потърсятъ други пжтища за разрешението му.

За сега, единствения начинъ за привличане на трафика презъ Варна остава намалението въ сточната и тази на пре-носната служба тарифи.

Въ тарифата за възнаграждение на пристанищнитѣ работници се направи вече едно намаление отъ 26%, като се въведе единната тарифа отъ 80 лв. на тонъ. Това намаление е разбира се, твърде малко за да даде нѣкакъвъ реаленъ

резултатъ. Подобенъ резултатъ може да се получи при едно паралелно намаление и въ сточната тарифа, като за целта се създаде една благоприятствена тарифа къмъ Варна.

Не трѣбва въ никакъвъ случай да се счита, че искането за създаване на благоприятствена тарифа къмъ Варна е продиктувано отъ съображения на локаленъ патриотизъмъ. Въпросътъ съ денационализацията на нашитѣ произведения е общонационаленъ и държавенъ, следователно трѣбва да се разглежда като стоящъ надъ нивото на мѣстнитѣ интереси. Има много случаи на изнесени български произведения за други страни, отъ кждето следъ като преминатъ презъ известна преработка, се признасятъ подъ чуждѣ етикетъ. Въпросътъ тукъ е свършено другъ. Изнасяната стока не претърпява никаква допълнителна преработка, а само благодарение на своитѣ естествени качества, създава реноме на чуждото производство за смѣтка на българското.

Намалението, което следва да се направи съ въвеждането на благоприятствена тарифа, трѣбва да се движи, въ зивисимостъ отъ отдалечеността на станцията и възъ основа на точна предварителна калкулация, между 20—40% отъ номиналната тарифа, или между 11—33% отъ сега действаща тарифа, съгласно която се прави едно намаление отъ 10% за артикулитѣ посочени по-горе, когато сж предназначени за износъ.

Сжщевременно може да се направи едно допълнително намаление въ пристанищнитѣ разноски, като тарифата се намали отъ 80 на 70 лева на тонъ изнесени зърнени произведения, така че ще имаме едно намаление отъ 35% спрямо старата тарифа.

При това положение ще имаме следната калкулация за износа презъ Варна и презъ Браила:

Отъ Сѣново

*) Навло до Варна (намаление 30%)	130.20 лв.
Отъ вагонъ на параходъ	70.— „
	200.20 лв.
разноски презъ Браила	202.— „

Отъ Ветово

Наvlo до Варна (намаление 37%)	120.33 лв.
Отъ вагонъ на параходъ	70.— „
	190.33 лв.
разноски презъ Браила	191.— „

*) Намалението трѣбва да се разбира отъ номиналната тарифа, а не отъ действащата, съгласно която се прави 10% намаление на експортнитѣ произведения.

Отъ Г. Орѣховица

Навло до Варна (намаление 20%)	175.20 лв.
Отъ вагонъ на параходъ	70.— „
	245.20 лв.
разноски презъ Браила	259.— „

Отъ Червень Брѣгъ

Навло до Варна (намаление 36%)	182.35 лв.
Отъ вагонъ на параходъ	70.— „
	252.35 лв.
разноски презъ Браила	253.— „

Естествено, следъ механизирването на пристанището въ Варна, разносикътъ сами по себе си ще се намалятъ съ още поне 20—30 лева на тонъ, съ която разлика може тогава да се повишатъ наново тарифите, като се спазва обаче, щото разносикътъ презъ Варна да бждатъ винаги, ако не помалки, то равни съ тѣзи презъ Браила.

Съ настоящата статия, голѣмиятъ въпросъ за износа на нашитѣ произведения презъ Браила не е разгледанъ окончателно и всестранно. Тукъ се лансира само една идея за привличането на трафика презъ варненското пристанище. Дали това ще стане чрезъ благоприятствена тарифа, или съ една комбинация на благоприятствени и запретиелни тарифи, е отъ компетентностъ на отговорнитѣ власти.

Въпросътъ обаче, е сериозенъ и съ неговото разрешение ще се постигнатъ нѣколко задачи. Една голѣма частъ отъ денационализираното ни производство ще бжде спасено. Отъ друга страна, износа на сжитѣ тѣзи артикули ще бжде насоченъ къмъ морето, а морето е което свързва народитѣ, то е най-удобния пѣтъ за международна търговия и то създава просперитетъ на отдѣлнитѣ страни. Притежането само на една малка частъ морски брѣгъ значи дадена държава да бжде емансипирана отъ чужда зависимостъ.

Борисъ Сакъзовъ.

Индустрия и земледѣлие.

Трѣбваше да дойде кризата, за да видимъ колко назадъ е останало нашето селско стопанство и до колко това стопанство, съ земледѣлското си и скотовѣдно производство е било слабо свързано съ индустрията ни.

Дълги години тия два наши промысли — селско стопанство и индустрия — сж се развивали, тъй да речемъ, отдѣлно единъ отъ други или пѣкъ само въ твърде слаба зависимостъ. Земледѣлското ни стопанство се е насочвало главно къмъ

зърненитѣ храни, отъ своя страна и индустрията ни, благодарение на покровителствения законъ, се е насочвала повече къмъ чуждестраннитѣ сурови материали и полуфабрикати, отколкото къмъ нашитѣ мѣстни, които сж бивали сжщо пренебрѣгвани.

Това, разбира се, не е могло да бжде другояче. Въ първоначалния периодъ на икономическото ни развитие, нито селското стопанство е могло да премине изеднажъ къмъ индустриални култури и интензивно скотовѣдство; за да задоволи една току що създаваща се индустрия, нито тая индустрия, възникнала подъ едно щедро държавно покровителство, е могла да чака бавнитѣ стѣпки на селското стопанство, за да получи отъ него нуждитѣ и материали.

И така всѣки единъ отъ тия наши два промысли е следвалъ своя собственъ пжтъ на развитие, безъ огледъ на взаимнитѣ имъ връзки и нужди, докато дойдатъ до днешното си, несъобразно съ интереситѣ на страната, положение:

1. Селско стопанство, почиващо главно на зърненото производство — нерентабилно отъ долу на горе, и ставащо все по малоспособно за вносъ на чуждо злато.

2. Индустрия, постоянно развиваща се, но почиваща (съ изключение само на нѣкои бранша) върху иностранны сурови материали и полуфабрикати и следователно, ставаща все по-голѣмъ износителъ за наше злато въ чужбина.

Ето положението, до което сме стигнали — положение наистина трудно, но не тѣй тежко и невъзможно за разрешение.

И началото на това разрешение е вече дадено.

Отъ нѣкоя година насамъ — и земледѣлско стопанство и индустрия сж вече на завои въ развитието си. Както първото прави усилия къмъ индустриални култури и по интензивно скотовѣдство, тѣй и индустрията дава вече признаци за по тѣсно сближение съ земледѣлско — скотовѣдното ни производство. Самитѣ ръководни фактори и отъ дветѣ страни — отъ министерствата на земледѣлието и на търговията, правятъ решителна стѣпка въ тая насока. Въ всички резолюции на окръжнитѣ агрономни конференции четемъ, какъ по-рационално и по бързо да се разшири културата на памука, конопа, лена и слънчогледа, да се запазятъ специални смрадликови полета и ценни горски насаждения, да се засили и подобри оборното ни и стадно скотовѣдство — изобщо всичко, което би дало достатъчно сурови материали на индустрията. Отъ своя страна, и министерството на търговията се сили чрезъ разни наредби да тури край на безразборния вносъ на иностранны сурови материали за индустрията ни и даже, вече е прието да не се разрешава подобенъ вносъ, докато контингента на съответнитѣ мѣстни материали се окаже недостатъченъ, или напълно изчерпанъ. Въ сжщия духъ сж

настроени и известни общественно-политически сръди у насъ, както и самото ръководство на държавнитѣ ни финанси.

Има ли по отраднo отъ това — да видимъ нѣкой день всички тия усилия увѣнчани съ успѣхъ?

Кой би билъ противъ това — да влизатъ въ нашитѣ индустриални предприятия за обработване повече наши памуци, вълни, кожи, ленъ, конопъ и пр., отколкото иностранный, както е понастоящемъ? Нали задачата на националната ни икономика е да видимъ селското ни стопанство, което днесъ ни храни и пои, да почне утре да ни облича и обува безъ никаква, или поне съ незначителна иностранна примѣсъ?

Ето първата и най-сжществена задача, къмъ разрешението на която трѣбва да се стремимъ—все по-малко и по-малко чуждестранни сурови материали и полуфабрикати, а все повече и повече наши земни материали и земледѣлско скотовѣдни производи и все по-доброкачествени и евтини фабрикати, достъпни за народната консумация. Защото само по тоя начинъ индустрията ни ще стане недѣлима частъ отъ общото народно стопанство и тѣсно свързана съ него, като най-свършена форма на производството, и би била **най-ефикасното сръдство за стопанска самозащита на страната ни**—единственото сръдство за подържане на икономическия национализъмъ — на автархията, която днесъ се налага на народитѣ.

Но за да бжде това, трѣбва да туримъ край на досегашното стопанско безредие, на сепаративнитѣ и некомпетентни стопански инициативи, на независимитѣ една отъ друга и често противоречиви разпоредби — хаотични и безплодни съ своитѣ последствия. Потрѣбна е една обща стопанска политика — **единъ общъ стопански планъ**, въ който и земледѣлие, и скотовѣдство, и горско дѣло, и занаяти, и индустрия, да вървятъ свързани едни съ другъ, като **едно цѣлокупно стопанство**—най-здравата основа за благоденствието на народа, за крепкостта на държавата и утрешня успѣхъ на България.

н. п.

Наредба-законъ за данъка върху приходитѣ.

Общи правила по облагане на занаятитѣ, търговията и индустрията.

Новата наредба-законъ за приходитѣ има за обектъ облагането на доходитѣ. Само че, въ разлика отъ досегашния законъ за данъка върху приходитѣ, той почти не търси

да установи точниятъ облагаемъ приходъ, а си служи съ предполагаемиятъ, изчисленъ възъ основа на странични признаци; значи, въ случаятъ се касае за облагане не на реалния доходъ, а на предполагаемия.

И въ новоприетата система доходитѣ на лицата подлежатъ на основенъ данѣкъ занятие и на допълнителенъ данѣкъ върху общия доходъ.

Основниятъ данѣкъ занятие има за обектъ доходитѣ отъ всички видове занаятия и източници: отъ служебни занятия, отъ свободни професии, отъ занаяти, отъ търговия, отъ индустрия, отъ капитали, отъ наеми и пр.

Въ случая нашата задача е да дадемъ кратки бележки за облагането на занаятитѣ, на търговията и на индустрията и то до толкова, до колкото тѣ могатъ да представляватъ общъ интересъ.

Преди да пристѣпимъ къмъ разглеждането на тия отделни групи, смѣтаме за умѣстно да подчертаемъ, че новата наредба-законъ предвижда два начина на облагане тия групи занятия: съ патентъ, изчисленъ за година, върху предполагаемия чистъ годишенъ доходъ; и съ данѣкъ, изчисленъ възъ основа на оборота, било въ стойностъ, било въ количество.

I. По облагане на занаятитѣ.

По настоящата наредба-законъ, подъ занаятъ се разбира всѣка стопанска дейностъ съ преобладаващъ ржченъ трудъ, усвоенъ чрезъ дълго и системно обучение, която има за целъ преработването на разни материали. Тукъ трѣбва да се има предвидъ, че понятието занаятъ по смисъла на настоящия законъ, не се покрива съ признатитѣ занаяти по закона за занаятитѣ.

Доходитѣ отъ подобенъ родъ дейностъ се облагатъ по общо правило съ патентъ. **Изключение** отъ правилото е направено за **месаритѣ**, които колятъ въ кланници и продаватъ месото направо на консуматоритѣ. Такива месари се облагатъ съ 10 стотинки на килограмъ месо, плащани още при изнасянето на месото отъ кланницитѣ (чл. 35). Месаритѣ, обаче, които продаватъ закупено отъ други месо, се облагатъ на общо основание като търговци.

Индустриални предприятия — акционерни, командитно-акционерни, дружества съ ограничена отговорностъ и кооперации, които не отговарятъ на условията за индустриални предприятия по настоящия законъ (чл. 14), се облагатъ на общо основание като занаяти, (по нормитѣ на чл. 8).

Както се вижда, облагането на доходитѣ отъ занаятитѣ е най-еднообразно. Необходимото за всички случаи е да се опредѣли предполагаемиятъ чистъ годишенъ приходъ и съобразно съ получената цифра, предприятието да се причисли къмъ съответния разрядъ на патента.

Понеже облагането е изключително патентно, предполагае се, че дневника за оборота, който е необходимъ за всички случаи когато данъкътъ се опредѣля въз основа на оборота, тукъ е излишенъ. Наредбата законъ, обаче, предвижда: всички данъкоплатци съ патентовъ облогъ надъ 10,000 лева да водятъ дневникъ за оборота. Това постановление се оправдава съ обстоятелството, че единъ отъ външнитъ признаци по които се опредѣля базата на патентното облагане—предполагаемиятъ чистъ годишенъ доходъ, е и оборота на предприятието. Следователно и всички занаятчийски предприятия съ патентенъ облогъ надъ 10,000 лв., сж длъжни да водятъ дневникъ за оборота.

II. По облагането на търговцитъ.

Съгласно чл. 9 отъ закона за данъка върху приходитъ къмъ групата търговци спадатъ: лицата, които вършатъ всъкаквъ видъ търговия съ мѣстни и иностранны произведения и ценности, сарафитъ, аптекаритъ, предприемачитъ, издателитъ на вестници, списания и разни книги, закупчицитъ на общински права, берии и такси, превозни предприятия, комисионери, мисити, митнически и ж. п. посрѣдници, експедитори, параходни агенции, търговски посрѣдници-представители.

Съ патентъ ще се облагатъ:

1) Изброенитъ въ горния пунктъ предприятия, чийто предполагаемъ чистъ годишенъ приходъ е подъ 100,000 лв., или най-много 100,000 лв., **но които не продаватъ и на едро или на полуедро.**

Забележка: подъ продажба на едро се разбира продажбата на лица търговци, които отъ своя страна препродаватъ купената стока. Въ съгласие съ това, единъ търговецъ, напр. на строителни материали, който продава обикновено въ по-голѣми количества, но направо на консуматора, ще се третира като търговецъ на дребно. Количеството тукъ нѣма значение.

2) Кооперативнитъ сдружения съ годишенъ оборотъ до 1,000,000 лв. включително.

Забележка: Кооперативни сдружения съ годишенъ оборотъ до 100,000 лв. се освобождаватъ отъ данъкъ.

Съ данъкъ върху оборота ще се облагатъ всички неупоменати въ горнитъ два пункта категории, попадащи въ групата търговски занятия.

Първиятъ облагателенъ периодъ ще бждатъ обложени съ патентъ ония търговски предприятия—еднолични фирми, събирателни и командитни д-ва и въобще всички д-ва

безъ акции, чийто последенъ окончателно опредѣленъ данѣкъ е до 10,000 лв., или равносилно — които сж били обложени презъ последната година върху 100,000 лв. чистъ годишенъ доходъ. Това разбира се важи само за ония предприятия, които не сж изрично причислени къмъ нѣкоя категория подлежаща на данѣкъ върху оборота независимо отъ предполагаемия чистъ годишенъ доходъ.

Търговски предприятия, които сж били обложени презъ 1935 год. съ данѣкъ занятие общо надъ 10,000 лв. ще плащатъ данѣкъ върху оборота. Тукъ трѣбва да се има предвидъ, че при търсенето на размѣра на последния окончателно опредѣленъ данѣкъ, ще се сумиратъ всички обложни данѣци наложени за различнитъ дейности на едно лице. Безобложно удържанитъ данѣци по особенитъ правила на чл. чл. 23, 31, 32, 33, 34, 37, 38 и 39, както и данѣка отъ наеми и капитали, не ще се взематъ подъ внимание.

Горнитъ общи правила за опредѣляне кои търговски предприятия подлежатъ на патентъ и кои на данѣкъ върху оборота не сж въ сила въ следнитъ случаи:

1) За търговцитъ на едро, на едро и на полуедро, на едро и дребно; независимо отъ чистия си годишенъ доходъ такива предприятия подлежатъ само на данѣкъ върху оборота.

2) За търговскитъ предприятия — акционерни и командитно акционерни д-ва, д-ва съ о. о. и мѣстнитъ клонове на чуждестранни д-ва, които, безъ изключение, се облагатъ съ данѣкъ върху оборота.

3) По особени правила се облагатъ и търговскитъ предприятия — кооперативни сдружения: ония отъ тѣхъ съ годишенъ оборотъ до 100,000 лв. се освобождаватъ отъ данѣкъ; съ годишенъ оборотъ отъ 100,001 лв. до 1,000,000 лв. вкл. се облагатъ съ патентъ възъ основа на предполагаемия чистъ годишенъ приходъ, по общата таблица на чл. 11; само ония отъ тѣхъ съ годишенъ оборотъ надъ 1,000,000 лв. плащатъ данѣкъ върху оборота.

4) Складоветъ или клоноветъ на индустриалнитъ предприятия за продажба на собственитъ имъ произведения на дребно, се облагатъ, безъ огледъ на годишния чистъ доходъ, съ данѣкъ върху оборота. Независмо отъ това обаче, индустриалното предприятие плаща за сжитъ стоки, предвидениятъ въ чл. 15 данѣкъ върху оборота, но вече като производителъ.

5) Съ данѣкъ върху оборота, сжщо безъ огледъ на годишния чистъ приходъ, се облагатъ чуждестраннитъ фирми, за продаденитъ отъ търговскитъ имъ посрѣдници — представители, намиращи се въ мѣстенъ складъ тѣхни стоки:

6) Търговскитъ посрѣдници — представители на мѣстни и чуждестранни фирми, които се занимаватъ съ посрѣдничество за продаване на произведенията и стокитъ на представлявани-

тѣ отъ тѣхъ фирми, се облагатъ на общо основание като търговци само за сдѣлките, които сж сключили съ частни предприятия и учреждения, които не се отчитатъ предъ държавата.

По особенни правила се облагатъ следнитѣ тѣхни сдѣлки:

Данѣка върху сдѣлките, които иматъ за предметъ доставки на държавни и общински учреждения, на мина „Перникъ“, Б. Н. Б., Б. З. и К. Б. и на др. обществени учреждения, които се отчитатъ предъ държавни учреждения, се изчислява въ размѣръ на 1.5 на хиляда отъ стойността на сдѣлката и се задържа служебно при изплащането на доставката. Този данѣкъ е за смѣтка на представителя, но върѣки това закона постановява той да се задържа и въ случаитѣ когато сдѣлката е била сключена и безъ посрѣдникъ, а даже и когато доставчика нѣма представителъ въ страната.

За продаденитѣ, намиращи се на мѣстенъ складъ, стоки на представляванитѣ отъ тѣхъ чуждестранни фирми, търговскитѣ посрѣдници-представители плащатъ за своя смѣтка 3 на хиляда върху стойността. Независимо отъ това тѣ плащатъ и следуемиятъ се данѣкъ върху оборота, но за смѣтка на представляваната фирма (чл. 10 п. 3).

За продаденитѣ, получени на консигнация стоки отъ мѣстни фирми, търговскитѣ посрѣдници-представители плащатъ 3 на хиляда върху стойността—за собствена смѣтка.

7. За продаденитѣ стоки, получени на консигнация търговцитѣ плащатъ данѣкъ както следва:

а) Когато стоката принадлежи на чуждестранна фирма: 3 на хиляда върху оборота за своя смѣтка и следуемиятъ се данѣкъ върху оборота за смѣтка на собственика на стоката;

б) Когато стоката е на мѣстна фирма: само 3 на хиляда върху стойността на реализиранитѣ продажби на консигнационни стоки за своя смѣтка.

По какъвъ процентъ ще се облага оборота на всѣка група стоки, това всѣки може да намѣри въ закона. Тукъ ние само ще подчертаемъ, че ония видове, които не сж включени въ нѣкоя отъ тия групи, ще се облагатъ съ единъ общъ процентъ — 10%, и второ, че ако въ таблицитѣ е предвидено единъ и сжщ артикулъ да се облага съ единъ процентъ за продажбитѣ на едро и съ другъ процентъ за продажбитѣ на дребно, предприятията, които продаватъ тоя артикулъ и на едро и на дребно, ще плащатъ данѣкъ върху общия оборотъ (и отъ продажбата на едро и отъ продажбата на дребно) по процента опредѣленъ за продажбитѣ на дребно.

III. По облагането на индустриалните предприятия.

По смисъла на новата наредба-законъ за индустриално се признава онова предприятие, което се занимава съ машинно преработване или обработване на сурови или полу-обработени материали и за тази целъ си служи съ двигатели отъ най-малко 10 конски сили, съ най-малко 10 работника въ продължение поне на 6 месеца презъ годината, и съ машини и уреди, включително и двигатели, на стойностъ най-малко 500,000 лв.

Въ една отъ конференциите, свикани отъ камарата, въ които данъчните власти бѣха поканени да разяснятъ новата наредба-законъ предъ стопанските съсловия отъ гр. Варна, се повдигна и въпроса: дали сж необходими всички тия условия вкупомъ за да се смѣта едно предприятие индустриално или пъкъ е достатъчна наличността на едно само отъ тѣхъ.

Поради недостатъчната яснота на текста, данъчните власти не можаха да дадатъ точенъ отговоръ, обаче, намъ се струва, че нѣкои последующи текстове разрешаватъ този въпросъ. Така напимѣрь, въ ал. II на забележката къмъ чл. 15 се казва, че ония предприятия, които не отговарятъ на изискванията на чл. 14 — да се забележи, че се казва изисквания, а не едно отъ изискванията — се облагатъ съ патентъ по чл. 8, т. е. като занаятчийски предприятия; сжщото схващане личи и въ ал. III на сжщата забележка, и въ окръжно № 3600 — гл. I. А. т. 5., Д. В. бр. 44 — на Министерството на Финансите.

Облагането на индустриалните предприятия ще става изключително върху оборота по различни проценти, въ зависимостъ отъ предмета на производството.

Индустриалните предприятия — акционерни и командитно-акционерни д-ва, д-ва съ о. о. и кооперации, които не отговарятъ на условията на чл. 14., т. е. които не сж признати отъ наредбата-законъ за данъка върху приходите за индустрии, се облагатъ съ патентъ по чл. 8 — като занаятчийски предприятия.

Въ чл. 15 на Наредбата-законъ сж изброени 4 групи продукти, които ще се облагатъ съответно съ 5, 10, 15 и 20 на хиляда.

Неупоменатите въ тия групи индустриални издѣлия ще се облагатъ съ 10 на хиляда.

По процентите опредѣлени въ въпросните 4 групи се облага само оборота отъ собственото производство. Върху сумите, получени отъ преработване на чужди сурови, полусурови материали и фабрикати, ще се плаща данъкъ въ размѣръ на 2.5 пжти повече отъ съответния процентъ за собственото производство. Тѣкмо поради това различно об-

лагане на собственото производство и работата за чужда сметка — и шлимето, законодателят постановява да се води отдѣленъ дневникъ за работата на ишлиме.

Годишниятъ размѣръ на данъка на едно индустриално предприятие не може да бѣде по малъкъ отъ 6,000 лв. Ако индустриалното предприятие е акционерно, или командитно акционерно дружество, дружество съ о. о. или кооперация, данъка не може да бѣде по малъкъ отъ 3 на хиляда отъ внесеня основенъ капиталъ, но при условие че така получената сума надхвърля 6,000 лв. Ако стои подъ 6,000 лв., тази норма — 3 на хиляда върху капитала, се изоставя и данъка се фиксира на 6,000 лв.

Независимо отъ общитѣ правила за облагането на индустриалнитѣ предприятия въобще, наредбата законъ предвижда облагането по специални правила на: търговскитѣ смѣсени и уемни мелници (чл. 24); фабриkitѣ за лющене на оризъ (чл. 25); фабрикантитѣ на тютюневи издѣлия (чл. 29); продавачитѣ на електрическа енергия (чл. 30); рафинериитѣ на нафтови деривати (чл. 31); производителитѣ на спиртъ (чл. 32); фабрикантитѣ на захаръ, гликоза, циментъ, бира, гумени издѣлия, вжглороденъ двуокисъ, хартия, картонъ и книженъ амбалажъ, стъкла и соль (чл. 33).

Допълнителния данъкъ върху общия доходъ остава да съществува и при сегашната данъчна система. На такъвъ подлежатъ лицата съ общъ годишенъ доходъ надъ 80,000 лв., добитъ презъ изтеклата календарна година отъ занятия, заплати, надници, възнаграждения, пенсии, приходи отъ капитали, влогове, ценни книжа и др., въобще отъ всѣкаква дейность която носи печалба.

И тукъ, както и въ стария законъ, се има предвидъ не само дохода на отдѣлното лице, но и общия доходъ на семейството, доколкото се придобива отъ едно общо стопанство. Въ съгласие съ това, когато членове на едно семейство иматъ доходи отдѣлни отъ общото стопанство, за тѣзи доходи тѣ подаватъ отдѣлни декларации и се облагатъ отдѣлно.

Облагането съ допълнителенъ данъкъ върху общия доходъ става възъ основа на декларация, която трѣбва да се подаде най-късно до края на м. мартъ всѣка година.

По общо правило данъкътъ върху общия доходъ за 1936 г. остава въ размѣра на тоя опредѣленъ за 1935 г. Ония лица, които сж въ състояние да докажатъ, че доходътъ имъ за 1935 г. налага намалението или отмиъненето на този данъкъ, могатъ да поискатъ ревизирането му съ писмено заявление чрезъ данъчния началникъ, до първоначалната комисия. Заявлението трѣбва да бѣде подадено най-късно до 31.III т. г., ако вече е било получено съобщение за облога за

1935 г., или единъ месецъ следъ това съобщение, ако такава се получи следъ 31 мартъ. Такова заявление подаватъ и лицата, които презъ 1935 г. не сж получили доходъ отъ занятието за което тогава сж плащали дан. общъ доходъ.

Лицата, които сж започнали занятието си презъ 1936 г., ще бждатъ обложени за 1936 г. върху действителнитъ приходи за 1935 г., възъ основа на декларация, подадена най-късно до 31.III 1936 г.

Декларации за облагане съ данъкъ върху общия доходъ ще подадатъ и лицата, които презъ 1935 год. не сж подлежали на такъвъ, но които сж реализирали презъ сжщата 1935 г. облагаемъ доходъ надъ 80.000 лв.

Ще подадатъ декларации и всички данъкоплатци, които презъ 1935 г. не сж плащали данъкъ общъ доходъ, но които презъ сжщата година сж получили приходи и отъ други източници и то въ такъвъ размъръ, че общата сума на прихода имъ за 1935 г. е надхвърлила 80.000 лв.

Данъкътъ върху общия доходъ за 1937 и следващите години ще се опредѣля въ зависимостъ отъ предполагаемия общъ годишенъ доходъ за предшестващата година, възъ основа на декларация, подадена най-късно до 31.III

Предполагаемиятъ общъ годишенъ доходъ ще се изчислява по следнитъ правила: 1) предполагаемиятъ доходъ обложенъ съ патентъ се намира като се умножи годишниятъ размъръ на патента за предшестващата година на 10;

2) предполагаемиятъ доходъ, обложенъ съ данъкъ върху оборота, като годишния размъръ на данъка за предшестващата година се умножи на 5;

3) предполагаемиятъ приходъ отъ предприятия на държавата, общинскитъ и обществени учреждения, които се отчитатъ предъ държавата — като общата стойностъ на предприятията се раздѣли на 10;

4) приходитъ, които се облагатъ върху действителния имъ размъръ, се взематъ направо по тоя размъръ.

Допълнителния данъкъ върху общия доходъ се опредѣля въ данъчното управление, въ чийто районъ данъкоплатецътъ има мѣстожителството си, или, ако нѣма постоянно такова, въ чийто районъ има по-голѣмата частъ отъ имотитъ си, или пъкъ, кждето е занятието му, което му носи най-голѣмъ доходъ.

Общи разпоредби.

(Декларации, опредѣляне и плащане).

а) На патента.

Подлежащитъ на патентенъ данъкъ се облагатъ за две годишенъ периодъ възъ основа на подадена писмена декларация.

Декларацията се подава през м. ноември на годината предшествуваща облагателния периодъ отъ две години, въ данъчното управление, а ако нѣма такова — въ общината въ която е седалището на данъкоплатецътъ, или въ която той упражнява главното си занятие.

По изключение декларации за първия облагателенъ периодъ — 1936-1937 год, трѣбва да се подадатъ най-късно до 31 мартъ 1936 год

Въ декларациитъ за облагане съ патентъ за 1936 год. се вписва предполагаемиятъ чистъ доходъ за 1936 г. Въпрѣки че въ новия законъ не сж дадени необходимо присъжитъ за предприятието разходи, последнитъ, въ съгласие съ старата практика, пакъ следва да се приспадатъ, понеже и сега се говори за чистъ доходъ.

Процедура на облагането.

По единъ екземпляръ отъ декларациитъ на подлежащитъ на патентъ занаятчи и търговци данъчното управление изпраща на съответното браншово сдружение, или ако нѣма такова — на общото сдружение. Управителния съветъ на сдружението приготвя списъка на всички данъкоплатци числящи се къмъ него, и то независимо отъ това дали сж подали или не декларации, и възъ основа на обективни данни посочва разрѣда на патента къмъ който то счита, че трѣбва да се причисли данъкоплатеца. Този списъкъ се залепа въ канцеларията на сдружението, за да се даде възможностъ на всѣки заинтересованъ да направи преценка на обложитъ и въ случай че намѣри нѣкои несправедливости или несъобразности, да направи своитъ възражения. Сроктъ за подобни възражения е две седмици отъ датата на обявяването на списъка.

Следъ изтичането на този срокъ, ако нѣкои отъ направенитъ възражения бждатъ намѣрени за справедливи, върху списъцитъ се нанасятъ съответнитъ корекции и се препращатъ на данъчното управление.

Както вече казахме, патента се опредѣля възъ основа на предполагаемия чистъ годишенъ доходъ.

Чистиятъ годишенъ доходъ пъкъ се опредѣля възъ основа на следнитъ външни признаци: видъ и характеръ на занятieto, обширностъ на помѣщението, плащания наемъ, търговското значение на мѣстото, кждето се намира заведението, капиталътъ, оборотътъ, числото на работниците и на помощния персоналъ, кръга на клиентелата, индивидуалнитъ способности и всички други елементи, които биха дали възможностъ да се приближимъ до една преценка, близка до действителнитъ възможности на предприятието.

Патента опредѣленъ отъ сдружението не може да се оспорва отъ данъчната власть, освенъ съ конкретни и обективни данни, произходящи отъ положителни източници.

Изплащането на патентитъ ще става на три равни части: първата до 25.II; втората до 25.VI; и третата до 25.X.

До окончателното определяне на патента за първия облагателенъ периодъ 1936—1937 година, подлежащитъ на патентъ данъкоплатци плащатъ на съответнитъ срокове по една третинка отъ размѣра на последния имъ окончателно определенъ данъкъ.

Доплащането на разликата до окончателно определениятъ имъ патентъ за 1936—1937 година ще стане презъ м. януарий 1937 год. Ако до тогава не бжде окончателно определенъ, доплащането ще стане до първия редовенъ срокъ следъ определянето му.

Въ случай че определения патентъ за 1936—1937 година е по-малкъ отъ данъка за 1935 год., респективно последния окончателно определенъ данъкъ, данъкоплатецътъ започва да се ползува отъ това намаление само отъ 1937 г. Защото, споредъ едно общо постановление на закона за данъка върху приходитъ, данъка за 1936 година не може да бжде по-малкъ отъ този за 1935 година.

б) На данъка върху оборота.

Данъкоплатцитъ подлежащи на данъкъ върху оборота се облагатъ ежемесечно въз основа на декларация-сведение за общата сума на оборота презъ предшестващия месецъ.

Такава декларация-сведение се подава най-късно до 20-то число на следващия месецъ въ данъчното управление, или пъкъ ако нѣма такова — въ общината.

Сведения за тия декларации могатъ да се черпятъ само отъ дневника за оборота, който се води задължително отъ всички, които подлежатъ — общо или частично — на данъкъ върху оборота.

Дневника за оборота трѣбва да се води по правилата предвидени въ закона за търговскитъ книги, да се завежда ежедневно и въ пълно съгласие съ търговскитъ книги на предприятието, ако се водятъ такива. Ако предприятието може да достави доказателства, че всички тѣзи правила сж спазени, даннитъ на дневника за оборота не могатъ да бждатъ оспорвани отъ данъчнитъ власти. Последнитъ могатъ да правятъ възражения само ако могатъ да ги подкрепятъ съ обективни и конкретни данни.

Отъ голѣмъ интересъ за всѣки данъкоплатецъ е да има дневникъ за оборота заведенъ по начинъ, който дава възможностъ да се обхванатъ всички групи стоки и произведения подлежащи на облагане по различни норми. За да подчертаемъ особенното значение на редовното и добре систематизирано водене на дневника за оборота ние предаваме следното постановление на закона: лицата или предприятия, които упражняватъ едновременно

нѣколко занаяти, произвеждатъ или търгуватъ съ артикули, попадащи подъ различни проценти на облагане оборота отъ тѣхъ, ако не могатъ по книгитѣ си да установятъ по безспоренъ начинъ оборота отъ всѣко занятие по отдѣлно или пѣкъ отъ всѣки артикулъ или група артикули подлежащи на различно облагане, ще плащатъ данѣкъ по най-високия облагателенъ процентъ.

Въ окръжно № 3100 на Министерството на Финансиитѣ, печатано въ брой 36 на Д. В., сж дадени правилата, по които ще се завежда дневника за оборота а сжщевременно и единъ образецъ за тѣкъвъ дневникъ. Имайки обаче предвидъ голѣмата система отъ различно облагаеми артикули и групи отъ такива, законодательтъ е предоставилъ пълна свобода на данѣкоплатеца да създава по свое усмотрение нови графи съ цель да достигне пълна възможность за едно детайлно обхващане на оборотитѣ съ огледъ на различното имъ облагане.

Споредъ едно друго постановление на закона, оборота отъ ония артикули, които не сж включени въ състава на нѣкоя отъ групитѣ, ще се облагатъ съ единъ общъ процентъ — 10 на хиляда. Понеже въ групитѣ на подлежащитѣ на различно облагане артикули често пѣти сж включени групови понятия, които въ практическия животъ нѣматъ точно опредѣлено съдържание или пѣкъ се употребяватъ въ по-широкъ или по-тѣсенъ смисълъ, за препоръчване е да се предизвика своевременно изясняването точното съдържание на това понятие, за да могатъ на време да се избѣгнатъ евентуалнитѣ глоби и др. санкции за незаконосъобразно разпредѣление на оборотитѣ.

Воденето на дневникъ за оборота е задължително отъ 1 мартъ т. г., а завѣрката му отъ нотариуса трѣбва да стане най-късно до 31 с. м.

Изплащането на данѣка върху оборота за м. м. януарий и февруарий т. г., поради липса на редовно воденъ дневникъ за оборота презъ тия месеци, ще стане въз основа на оборота за м. мартъ. Това значи, че до 20 априль т. г. трѣбва да се внесе данѣкъ за тритѣ изтекли месеци: януарий, февруарий и мартъ, и то изчисленъ и за тритѣ месеца върху оборота вписанъ въ дневника презъ м. мартъ.

По изключение допуска се изчисляването на данѣка за м. м. януарий и февруарий да стане върху действителнитѣ обороти за тия месеци, **но при условие** че лицата или предприятията водятъ редовни търговски книги и иматъ точни данни за реализиранитѣ обороти презъ тия месеци. Въ такъвъ случай данѣка за тѣзи два месеца следва да се внесе най-късно до 20 мартъ.

Редовното изплащане на месечния данък върху оборота ще става най-късно на двадесето число на следния месец, едновременно с подаването на декларацията-сведение.

За оборотът на индустриални предприятия се счита: 1) Окончателно извършените продажби; 2) издѣлията изпратени от индустриалците въ собствени складове или клонове за продажба на дребно (това облагане на индустриалното предприятие става независимо от облагането на склада или клона за търговската му дейност на дребно — чл. 12 „г“).

По общо правило за оборотът на търговските предприятия ще се считат само окончателно извършените продажби и то по брутната сума на продажбата. Транспортните разноски — макаръ и да сж за смѣтка на продавача — не се спадат от сумата на продажбите. Ако продажбата е за странство, за оборотъ се считат транспортните разноски до изходния пунктъ.

Въ съгласие съ сщия тоя принципъ за облагане брутната сума на продажбите, за оборотъ на предприемачите се счита сумата по която е оговорено и извършено предприятието.

Тукъ трѣбва да се има предвидъ, че не сж облагаемъ оборотъ ония продажби, върху които е предвидено да се удържа данъкъ още от самия купувач или продавач, или пъкъ въ митницата, при вноса или износа на купената или продадената стока. Такива сж случаите съ облаганите по особени правила: 1) предприемачите на предприятия които иматъ за предметъ доставка на материали или собствени произведения на държавни, общински и обществени учреждения, които се отчитатъ предъ държавата (чл. 23); 2) на лицата, които търгуватъ съ тютюнъ на листа (чл. 26); 3) вносителите на нафтови дъревати (чл. 31); вносителите на солъ (чл. 34); търговците на едро съ розово масло и конкретъ (чл. 37); 5) съ яйца (чл. 38); 6) съ птици (чл. 39); кредитни предприятия (чл. 41); 8) застрахователни предприятия (чл. 42); 9) износителите на плодове, зеленчуци, семена, сурови кожи, черва, месо, зърнени храни, и добитъкъ (чл. 36).

При това, продажбите, които иматъ характеръ на предприятие на държавата, общината, или обществени учреждения, които се отчитатъ предъ държавата и които се облагатъ по специалните правила на чл. 23 отъ закона, не се вписватъ въ дневника за оборота. Продажбата на стоки, чийто данъкъ е билъ платенъ още при доставката ѝ, се вписва въ дневника за оборота, но въ края на месеца отъ общиятъ оборотъ се приспадатъ сумите които сж били платени за покупката имъ. Въ такъвъ случай като оборотъ ще остане да фигурира само разликата между покупната и продажната цена. Продажбата пъкъ на ония артикули, чийто данъкъ се удържа при изна-

сянето, въ митницата, не се вписва въ дневника за оборота. Такива предприятия водятъ дневникъ за оборота само за ония артикули, които не се облагатъ въ момента на износа, или пъкъ за продажбитъ имъ въ вътрешността, които се облагатъ на общо основание.

САНКЦИИ.

I. За закъснение при подаване на декларация или за неподаване на декларация.

Лицата или предприятията, които не сж подали декларацията си за патентъ, данъкъ върху оборота или данъкъ върху общия доходъ до 30 дни следъ изтичането на предвидения срокъ, плащатъ опредѣления имъ данъкъ съ една добавка — глоба отъ 10%; ония отъ тѣхъ, които сж закъснели по-вече отъ 30 дни или пъкъ въобще не сж подали декларация, плащатъ опредѣлениятъ имъ данъкъ въ троенъ размѣръ; въ троенъ размѣръ се заплаща и припадающиятъ се данъкъ на укрити обороти или приходи подлежащи на данъкъ върху дохода; въ сжщия размѣръ заплащатъ данъка си и лицата, които не сж подали въ срокъ декларации-сведения за оборота презъ изтеклия месецъ, или за отдадени подъ наемъ имоти, или пъкъ не сж изплатили въ срока съответния данъкъ.

Лицата които не сж подали декларации, но сж изплатили въ срока съответния данъкъ, плащатъ допълнителенъ данъкъ само въ половинъ размѣръ.

Акта за констатирането неподаването на декларацията или неспазването на сроковетъ търпи възражение само въ 14-дневенъ срокъ отъ вржването му.

II. За закъснение при изплащането на данъка.

За закъснялото внасяне на данъка се събира едно на сто лихва месечно, но винаги-за цѣлъ месецъ.

За закъснение при внасянето на данъка по чл. 20, т. е. върху приходитъ отъ капитали, натоваренитъ съ задържането му лица плащатъ $\frac{1}{2}$ на сто месечна лихва върху несвоевременно внесения данъкъ.

Лицата, които не внесатъ дължимия данъкъ за наятие до 3 месеца следъ изтичането на срока за внасянето му, се лишаватъ отъ правото да упражняватъ занаятието си до изплащането на данъка.

По обжалването на патента и актове за констатиране укривания и нарушения.

Решенията на първоначалната комисия по опредѣлянето на патента се съобщаватъ на данъкоплатцитъ писмено.

Подаденитъ обжалвания се взематъ подъ внимание:

1) Ако сж направени въ 14-дневенъ срокъ отъ вржването на съобщението;

- 2) Ако въ срока за обжалване е внесено:
- а) при патентно облагане — патента за едно четиримесечие;
 - б) при облагане на проходящите лица, на еднократните и сезонни приходи — цѣлятъ данѣкъ;
 - в) при укритъ оборотъ — данѣка върху декларирания оборотъ, а ако нѣма деклариранъ оборотъ — 25% отъ обжалвания данѣкъ;
 - г) при данѣка върху общия доходъ — 25% отъ опредѣления въ първоначалната инстанция данѣкъ.

Съгласно забележката къмъ чл. 73, оставянето на жалбата безъ разглеждане — поради неспазване на горните условия, трѣбва да се съобщи на данѣкоплатеца писмено. Ако въ седемдневенъ срокъ отъ това съобщение данѣкоплатецътъ установи, че тия условия сж били на лице, на жалбата се дава ходъ.

Възражения по актове за констатирани укривания по данѣка върху оборота или каквито и да било други данѣци, могатъ да се правятъ само въ 14-дневенъ срокъ следъ вржването на акта. Следъ този срокъ преписката се предава на първоначалната комисия за решение. Решенията пъкъ на първоначалната комисия подлежатъ на обжалване по общиятъ редъ.

Решенията на контролната комисия могатъ да бждатъ обжалвани предъ Върховния Административенъ Сждъ въ едномесеченъ срокъ отъ получаването на писменото съобщение. Изключение отъ това правило е допустнато за решенията на контролната комисия за патенти до 4000 лв. вкл., които сж окончателни и не подлежатъ на обжалване.

Обжалването на данѣка по касационенъ редъ не спира неговото събиране.

Търговскитѣ книги, дневника за оборота, завѣрени и визирани отъ нотариуса, и въобще редовно водени по правилата на закона за търговскитѣ книги, иматъ силата на доказателство, което може да бжде оспорвано отъ данѣчната властъ само съ конкретни и обективни данни.

Фирмитѣ, които не позволятъ на данѣчната властъ да се възползува при провѣрките си отъ книгитѣ, които се водятъ задължително съгласно закона за търговскитѣ книги или съгласно тоя законъ, или пъкъ **фирмитѣ които въобще не водятъ тия книги,** се облагатъ по външни признани и освенъ това се глобяватъ съ 5000 до 100000 лв.

Въ всички случаи, когато въ новата наредба-законъ липсватъ постановления по даденъ въпросъ, ще се иматъ предвидъ разпорежданията на отменения законъ за данѣка върху приходитѣ.

Търсения и предлагания

Фирмата **Robert Bouland & Co Alexandrie, B. P. 2026**, моли Камарата да ѝ съобщи адреси на вносители на коло-ниални стоки.

Фирмата **Der Fruchtehandel, Düsseldorf, Worringer-str. 116**, моли Камарата да ѝ съобщи адреси на вносители и износители на разни видове плодове и зеленчуци.

Фирмата **Nordisches Erzkontor G. m. b. H. - Hamburg, Steinhof 11, Slomanhans**, търси представители за продажба на слюда и произведения от нея въ България. Възможности за пласиране на електрически и радио-индустрии, печки и пр.

Фирмата **Valter Curt Haring, Hamburg 13, Böttger-str. 8**, търси представители за България за продажба на апарати за филтриране на вода. Апарата е ржченъ, познатъ подъ името „Фламинго“ и се употребява отъ туристи, спортисти и пр.

Известие за майсторските изпити.

Съгласно решението на бюро̀то на Варненската Търговско-Индустриална Камара, майсторските изпити презъ тая година ще се произведатъ по секции и дати, както следва:

- 1) Въ гр. Шуменъ отъ 20. IV. до 3. V. по всички занаяти.
- 2) Въ г. Разградъ отъ 20. IV. до 3. V. по всички занаяти
- 3) Въ гр. Попово отъ 20. IV. до 3. V. само по строител-ните занаяти.
- 4) Въ гр. Габрово отъ 4. V. до 17. V. по всички занаяти.
- 5) Въ гр. Горна-Орѣховица отъ 4. V. до 17 V. по ко-ларските, бѣчварския, крояческия на женски дрехи и машин-но-плетаческия занаяти.
- 6) Въ гр. В-Търново отъ 18. V. до 31. V. по всички занаяти.
- 7) Въ гр. Търговище отъ 18. V. до 31. V. по строител-ните занаяти.
- 8) Въ гр. Тръвна отъ 1. VI. до 14. VI. по строителните занаяти.
- 9) Въ гр. Варна отъ 22. VI. до VII. 12 по всички занаяти.

Отъ Камарата.

Движение на параходитѣ въ Варненското пристанище отъ 5 до 25 Априль 1936 год.

Българско Търговско Параходно Дружество

5. IV. s/s „Бургасъ“ — пристига отъ Александрия и Палестиня
8. IV. s/s „Бургасъ“ — заминава за Александрийска линия.
Товари добитѣкъ и други стоки.
10. IV. s/s „Балканъ“ — пристига отъ Анверсъ. Ще разтовари около 2,000 тона разни стоки въ Бургасъ.
12. IV. s/s „Фердинандъ“ — пристига отъ Александрия, Египетъ. Ще разтовари разни стоки.
13. IV. s/s „България“ — пристига отъ Палестиня.
13. IV. s/s „Фердинандъ“ — заминава съ туристи за Цариградъ съ три дневенъ престой.
20. IV. s/s „Фердинандъ“ — заминава за Александрийска линия. Товари добитѣкъ и др. стоки.

Параходна Агенция Братя Золасъ о. о. Д-во

3. IV. s/s „Alimnia“ — германски, пристига отъ Хамбургъ.
Ще товари зърнени храни.
14. IV. s/s „Kleil“ — германски, пристига отъ Хамбургъ. Ще разтовари 650 тона разни стоки.
25. IV. s/s „Andros“ — германски, пристига отъ Хамбургъ.
Ще разтовари разни стоки.
24. IV. s/s „Dromore“ — английски, пристига отъ Анверсъ.
Ще разтовари 200 тона разни стоки.

Параходна Агенция М. Станевъ & С-ие

7. IV. s/s „Germania“ — гръцки, ще разтовари разни стоки.
15. IV. s/s „Turso“ — английски, ще разтовари около 30 тона
25. IV. s/s „Grigorioff“ — гръцки, ще разтовари разни стоки.

Параходна Агенция Г. Бези & Синове А. Д.

17. IV. s/s „Caro Arma“ — италиански, ще товари бобъ.

Параходна Агенция Лойдъ Триестино

Ще пристигнатъ на:

3. IV. s/s „Assilia“	и заминава за	Кюстенджа
9. IV. „ „ „Iseo“	„ „ „	Триестъ
11. IV. „ „ „Albano“	„ „ „	Кюстенджа
13. IV. „ „ „Aventino“	„ „ „	Кюстенджа
14. IV. „ „ „Assiria“	„ „ „	Триестъ
15. IV. „ „ „Campidogli“	„ „ „	Геноа
17. IV. „ „ „Fenicia“	„ „ „	Кюстенджа
23. IV. „ „ „Albano“	„ „ „	Триестъ
25. IV. „ „ „Bolsena“	„ „ „	Кюстенджа
27. IV. „ „ „Merano“	„ „ „	Кюстенджа
28. IV. „ „ „Finicia“	„ „ „	Триестъ
29. IV. „ „ „Aventino“	„ „ „	Геноа